

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Flores Directorii Inqvisorvm

Bariola, Luigi

Mediolani, 1625

Consilivm Vigessimsecvndvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11434

DVO Monachi loquebantur ad inuicem, & vnus dixit alteri tu dixisti, & Patri N. retulisti me tale quid commisisse, & altero negante id esse verum, hoc autem replicante id certissimum esse, ille tandem qui grauabatur tale quid retulisse indignatus eleuando manum contra alterum, reiecit illum aliquantisper de loco in quo morabatur. Queritur an iste Monachus ob talem actionem inciderit in excommunicationem maiorem.

AD quaesitum mihi propositum respondeo. Quod vbi supponamus D. Consulentem incidisse in Censuram latam 17. quaest. 4. Canonis. Si quis suadente & c. benè potuit per Multum Reuer. Dominum Abbatem absolui: tum iure communi, C. Monachi, & c. Cum illorum de senten. excomm. Tum rescriptis favorabilibus ad fauorem Mendicantium à S. Sede Apostolica emanatis, quibus potiuntur Monachi Benedictini: vt testatur Io. Baptista Confectius in Comp. Priuileg. Mend. par. 2. fol. mihi 308.

Non poterit tamen per D. Abbatem dispensari super Irregularitate: quia sic ligatus diuinis (non in contemptum clauium) se immiscuerit; quoniam facultas concessa Praelatis Regularibus à Pio V. vt habetur ex Confectio libro supracitato, mihi fol. 226. dispensandi cum suis subditis, super Irregularitatibus quomodolibet contractis, se extendit dumtaxat ad Irregularitates non publicas, & ad forum contentiosum deductas, sed occultas, & ex delicto occulto prouenientes, cuiusmodi non est ea de qua in casu.

Neq;

Neq; obstat, quod Bonifacius IX. prout in Bulla apud Confectum fol. mihi 27. indulgeat Prælati Regularibus, vt possint dispensare super Irregularitate, quam subditi Censuris innodati contraxerint Diuinis se immiscendo, non tamen in contemptum clauium: Tum, quia ibi loquitur Summus Pontifex de interiori foro tantum, & non de exteriori, prout in casu: Tum, quia huic Bullæ fuit derogatum per Concil. Trid. Si quidem eandem tribuit Pius V. facultatem Prælati Regularibus, dispensandi super Irregularitate cum suis subditis, quam habent Episcopi cum suis Dicecesanis, virtute Concilij Trident. sess. 24. cap. 6. De reformatione, vbi dicitur, quod Episcopi dispensare tantum possint super Irregularitatibus ex delicto occulto prouenientibus.

His tamen non obstantibus existimo D. Consulentem non incidisse in excommunicationem, de qua supra, & propterea, nec absolutione, nec dispensatione indigere arbitror.

Primò, quia percussio tam subita, & tam parua, quod Laico illata non esset mortalis, excusat ab incurssione Censuræ. Ita Caietanus in Summ. ver. Excommunicatio. capit. 10. iuxta doctrinam omnium. Et ita Nauar. in Man. Confes. c. 27. num. 85.

At quis non videat percussione, de qua in casu, adeo subitam, & modicam, quod re vera Laico illata, nec magnifieret, nec attenderetur.

Secundò, quod magis vrget est; quia excommunicatio maior non incurritur, nisi ob peccatum mortale. cap. Nemo. c. Nullus 11. q. 3. Hæc autem actio, cum fuerit imperfecta, & inaduertenter producta, nullus sanæ mentis, aut potest, aut debet, illam tanquam mortalem interpretari.

Z 2 Tertiò,

Tertiò, quia si senex percutiat principaliter non ex odio, malitia, aut ira, sed vt corrigat tantum, non incurrit censuram de qua supra. c. 1. & c. Cum voluntate, de sentent. excommun. iuncta Glossa. Idq; eò certius asseritur, quo percussio moderata est, saltem iuxta propositum percutientis. Nauar. in Man. Confes. cap. 27. num. 82.

Neque obstat, quod D. Consulens absolutionem petierit à Prælo, & tanquam excommunicatum se gesserit; quia petens absolutionem ab excommunicatione ad cautelam, nec sibi præiudicat, nec dicitur confiteri delictum: quoniam bonarum mentium est culpam timere, vbi culpa non est. cap. Ad eius. dist. 5. Et Panormit. ibidem post omnes. Glossa singularis in c. Venerabilem de electione, in ver. Postulauit. & Nauar. consil. 5. de emptione, & venditione num. 13. & consil. 1. num. 3. Ne Clerici, vel Monachi.

Si dicatur in foro conscientie tutior pars est eligenda. C. Tua. de sponsalib. & ita tutius est confiteri incidisse, quam non incidisse.

Respondeo id verum esse, quando vtraque pars est æquè dubia: at quando vna est altera probabilior, & certior: fallit regula. Modo ex serie facti, maiores habentur præsumptiones, quod D. Consulens non incidit, quam quod incidit: præterquam, quod indubio pronuntiandum potius ad fauorem Rei, quam contra: cum in pœnis, & delictis, benignior interpretatio sit semper facienda. Per regul. 49. Bonifacij VIII. in 6. Etsi quamplures velint regulam veritatem obtinere in foro exteriori, & contentioso tantum, non autem in foro Poli, & interiori.